

ВІДГУК
офіційного опонента на дисертаційну роботу
«ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНУ АРТІНСТАЛЯЦІЇ
В СИСТЕМІ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА (на прикладі КНР)»
Лу Бінь

Науковий керівник –кандидат мистецтвознавства, доцент,
Кривуц Світлана Василівна,
представлену на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 022 Дизайн галузі знань 02 Культура і
мистецтво

Актуальність теми дисертації.

Артінсталяції в міському просторі належать до явищ дизайну, які увійшли у вжиток відносно недавно. Відомі практично у всіх країнах світу, артінсталяції знайшли досить широке застосування у містах Китаю, де вони створюють яскраві художні акценти та формують особливу атмосферу. Накопичений досвід створення артінсталяцій в міському просторі, представлений у наш час значною кількістю концепцій та підходів, а також розмаїттям художньо-пластичної мови, потребує сучасного наукового аналізу, впорядкування та систематизації.

Зважаючи на те, що артінсталяції часто є тимчасовим, недовговічним предметом мистецтва, фіксація точок зору, які викликають конкретні зразки, значно розширюють уявлення про дане явище. Принциповим питанням явища артінсталяцій є факт їх локальних проявів та втілень, наділених рисами національної самобутності. Дисертація Лу Бінь – це змістовне наукове дослідження, в якому вперше проведено всебічний і глибокий аналіз міських артінсталяцій Китаю, що має на меті визначити та узагальнити художні та практичні засади китайського творчого продукту на тлі загальносвітових процесів. Особливості артінсталяцій в Китаї, тенденції, втілені у різноманітних ідеях та концепціях, засоби реалізації витворів - коло питань, які вперше поставлені у дисертаційній роботі Лу Бінь.

Тема дисертації відповідає науковому напряму теми кафедри «Дизайн середовища» Харківської державної академії дизайну і мистецтв: «Сталий розвиток як вектор формування сучасної проєктної культури» (реєстраційний № 0122U200902, 2022-2025 рр.).

Оцінка обґрунтованості наукових результатів дисертації, їх достовірності та новизни. За своїм змістом дисертаційна робота здобувача Лу Бінь повністю відповідає восьмому рівню Національної рамки кваліфікацій, затвердженій постановою Кабінету Міністрів України від 23

листопада 2011 р. № 1341, що зазначено у п. 5 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Дисертаційна робота є завершеною науковою працею і свідчить про дотримання принципів академічної доброчесності. Розглянувши звіт подібності за результатами перевірки дисертаційної роботи на текстові співпадіння, можна зробити висновок, що дисертаційна робота «Принципи формування дизайну артінсталяції в системі міського середовища (на прикладі КНР)» є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів фальсифікації, компіляції, фабрикації, плагіату та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають належні посилання на відповідне джерело.

Дисертація Лу Бінь «Принципи формування дизайну артінсталяції в системі міського середовища (на прикладі КНР)» за змістом відповідає спеціальності 022 Дизайн. Загальний обсяг роботи — 330 сторінок, з них основного тексту — 173 сторінки. За змістом дисертація повністю відповідає спеціальності 022 Дизайн.

Дисертація складається з вступу, де представлені актуальність, мета й завдання, об'єкт та предмет дослідження, практичні та теоретичні результати роботи, інформація про внесок здобувача, обсяги дисертації.

У Розділі I Лу Бінь проаналізував письмові джерела, виявив актуальні аспекти питання, аргументував необхідність їхнього вивчення щодо означеної проблеми.

У Розділі II дисертант розглянув чинники формування екологічного дизайну артінсталяцій на основі біоспрямованого підходу, символіку їх змісту в ракурсі культурних традицій Китаю, індивідуальність та імерсивність. Актуальними виявлено тенденції наслідування традицій культурної спадщини Китаю; підкреслення природної краси художньо-мовними засобами, природними та штучними матеріалами, технологіями 3D-друку тощо; створення об'єктів на основі природних образів. Візуальна інформативність артінсталяцій виявлена через передачу характеру образу; прийоми формоутворення; об'ємно-пластичні та світло-кольорові характеристики; з позицій дизайну класифіковано наступні напрямки артінсталяцій: зооморфізм, антропоморфізм, біоморфізм, фітоморфізм; систематизовано умови впливу середовища артінсталяції та людину в міському середовищі.

У Розділі III проаналізовано ідейно-концептуальні засади митців Китаю - авторів артінсталяцій; з'ясовано соціальну проблематику артінсталяцій, як-от: духовне зневірення як небезпека людського

самознищення; втрата зв'язків між мешканцями китайських міст та пошук нових зв'язків в артсередовищі; потреба повернення зв'язків між містом та природним оточенням; критика керівництва Китаю щодо його ставлення до людей. У вирішенні екологічних проблем Китаю засобами артінсталяцій, означено методику створення інсталяцій зі штучних або природних матеріалів; ресайклінг, апсайклінг; застосування ефекту переживання та імерсії. Підсумовано, що головною тенденцією у створенні дизайнерських артінсталяцій першої чверті XXI ст. є перехід на транскультурний рівень, із визначенням спільних проблем Сходу та Заходу.

У Розділі IV розглянуто розвиток технологічних та композиційних прийомів, де, зокрема, інтерактивні інсталяції шляхом імерсивного підходу забезпечують контакт з глядачем на двох рівнях: можливість споглядання та можливість дії. Підсумовано роль дизайну інтерактивних інсталяцій для вирішення економічних, екологічних, культурних, естетичних питань в реаліях сучасного Китаю.

У Висновках дисертаційного дослідження Лу Бінь встановлено ознаки виразу національної ідентичності в дизайнерському рішенні артінсталяцій КНР, відповідні актуальним концепціям сьогодення; систематизовано основні типи просторової організації артінсталяцій в системі міського середовища; класифіковано прийоми та засоби сучасного дизайну артінсталяцій КНР; визначено напрямки та тенденції в дизайні артінсталяцій із розкриттям характеристик ступеня їх комунікативного змісту, що утворюють загальний інтелектуальний фон сучасного візуального мистецтва Китаю; запропоновано концепт сучасних дизайнерів, що відображає засобами артінсталяцій елементи традиційної культури Китаю, уявлення про дизайн артінсталяцій як спосіб вирішення їх в міському середовищі в оригінальних авторських концепціях та актуальній для КНР проблематиці.

Дисертаційна робота оформлена відповідно до вимог наказу МОН України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

Оцінка змісту дисертації, її завершеність та дотримання принципів академічної доброчесності.

Дисертаційна робота є завершеною науковою працею і свідчить про дотримання принципів академічної доброчесності. Розглянувши звіт подібності за результатами перевірки дисертаційної роботи на текстові співпадіння, можна зробити висновок, що дисертаційна робота Лу Бінь є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів фальсифікації, компіляції, фабрикації, плагіату та запозичень. Використані

ідеї, результати і тексти інших авторів мають належні посилання на відповідне джерело.

Викладені у дисертації положення, обґрунтовані у підсумкових висновках, що відповідають поставленим меті і завданням. Вони надають повне уявлення про результати проведеного дослідження.

Дисертаційна робота оформлена відповідно до вимог наказу МОН України від 12 січня 2017 р. № 40 «Про затвердження вимог до оформлення дисертації».

Наукові результати, викладені в дисертаційній роботі, повністю висвітлені у наукових публікаціях здобувача та відповідають вимогам п. 8-9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44. Основні положення наукової роботи були оприлюднені у наукових публікаціях: 5 - у фахових наукових збірках, які входять до переліку МОН України, 7 – у збірках матеріалів наукових конференцій.

Структура і обсяг роботи. Дослідження складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, переліку використаних джерел, додатків (таблиць, рисунків, фото підтвердження апробації дослідження). Загальний обсяг роботи разом із додатками складає – 330 стор., основний текст – 173 стор., список джерел – 166 позицій, додатки (іл.) – 99 стор.; додатки (табл.) – 19 стор.; додатки (список ілюстрацій та фото підтвердження апробації матеріалів дослідження) – 13 стор.

Мова та стиль викладення результатів.

Дисертаційна робота написана українською мовою. Виклад логічний, послідовний, доступний для сприйняття, демонструє володіння фаховою термінологією дизайну та мистецтвознавства.

Оприлюднення результатів дисертаційної роботи

Наукові результати дисертації висвітлені у дванадцяти наукових публікаціях здобувача, серед яких: 5 статей у вітчизняних фахових наукових виданнях; 7 – у збірках конференцій як апробаційні матеріали.

Недоліки, зауваження, дискусійні питання до дисертаційної роботи.

1. Відомо, що у мистецтві виключне значення належить особистості художника, причому, не тільки з точки зору особливостей і масштабу

його таланту, а й з точки зору вміння постійно надихатись ідеалами, ідеями, цінностями, які становлять пафос, внутрішнє спонукання і орієнтир його творчої діяльності. Особистість митця розкривається через емоційний відгук на події життя, у чому віддзеркалюється притаманна даному художнику система поглядів, зазвичай розгорнута у вигляді концепції, а власна естетична концепція становить основний ідейно-творчий задум митця, який знаходить вияв у художньому творі. Отже, концепція - це система поглядів, те або інше розуміння явищ і процесів буття, через єдиний, визначальний задум і його втілення у творі. У явищі артінсталяції, яку простежено на матеріалі Китаю, автор виявив різницю у підходах до демонстрації концепцій : з чим вона пов'язана?

2. Сучасна соціальна реальність демонструє глобалістичні тенденції, що розмивають межі національних культур. В зв'язку з цим теоретики глобалізації розглядають тенденції і інтенції процесу глобалізації у взаємодії культур як сплав в єдиному котлі «глобальної культури». Водночас, західні та вітчизняні фахівці, такі, як Т.Адорно, Д. Белл, М. Маклюен, О. Гофман, Т. Кшишот , О. Гриценко , А. Данилюк, І. Дзюба, Н. Колосова, В. Шейко, В. Шапко, трактують процес глобалізації оптимістично, вважаючи, що він веде до консолідації, подолання конфліктів, соціальної стабільності. Культурна глобалізація як етап інтеграційних процесів поширюється на всі сфери життя суспільства – від економіки і політики до культури і мистецтва. Чи можна вважати участь зарубіжних митців у створенні артінсталяцій в Китаї проявом глобалізації і які теми є найбільш важливими саме для них?
3. Аналізуючи різні авторські концепції, автор достатньо повно висвітлює їх специфіку та властивості, однак, не звертається до аналізу їх відмінностей у різних регіонах Китаю. Такий аспект дослідження, на наш погляд, суттєво доповнив би панораму явища артінсталяцій в Китаї.

Висновок про дисертаційну роботу

Вважаю, що дисертаційна робота здобувача ступеня доктор філософії Лу Бінь на тему «Принципи формування дизайну артінсталяцій в системі міського середовища (на прикладі КНР)» виконана на високому науковому рівні, не порушує принципів академічної доброчесності та є закінченим науковим дослідженням, сукупність теоретичних та практичних результатів якого розв'язує наукове завдання, що має істотне значення для мистецтвознавства та культурології.

Дисертаційна робота Лу Бінь за актуальністю, практичною цінністю та науковою новизною повністю відповідає вимогам чинного законодавства України, що передбачені в п. 29 Постанови Кабінету Міністрів «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 23 березня 2016 р. №261 зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ №283 від 03.04.2019 р. та №502 від 19.05.2023 р., а також п. 6 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

Здобувач Лу Бінь заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з мистецтвознавства за спеціальністю 022 Дизайн.

Офіційний опонент:

доктор мистецтвознавства, професор

кафедри теорії та історії мистецтва

Національної академії мистецтв та архітектури

В.о. проректора з наукової роботи НАОМА

Р.Д. Михайлова

« ____ » _____ 2025 року